

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Військово-юридичний інститут

Кафедра військового права

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи військового законодавства та міжнародне гуманітарне право»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 26 «Цивільна безпека»

Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність»

Спеціалізація – «Правоохоронна діяльність»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2024

Харків – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи військового законодавства та міжнародне гуманітарне право» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» спеціалізації «Правоохоронна діяльність». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2024. 25 с.

Розробник:

Брідня Єгор Олександрович, начальник кафедри військового права

Затверджено на засіданні кафедри військового права
(протокол № 12 від 07 червня 2024 року)

Начальник кафедри – Брідня Єгор Олександрович

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Очікувані результати навчання	6
3. Зміст програми навчальної дисципліни	9
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни	11
5. Самостійна робота здобувачів вищої освіти	12
6. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	13
7. Критерії оцінювання результатів навчання	14
8. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти	19
9. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни	19

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи військового законодавства та міжнародне гуманітарне право» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Правоохоронна діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» спеціалізації «Правоохоронна діяльність».

Найменування показників	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Дидактична структура навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 1,0	Рівень освіти – перший (бакалаврський)	Обов’язкова
Кількість модулів – 2		Період підготовки: 2024-2027
Загальна кількість годин – 30	Галузь знань – 26 «Цивільна безпека»	Семестр
		5
Тижневих годин: аудиторних – 2, самостійної роботи курсанта – 2	Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність»	Лекції
		10 год.
		Практичні / групові заняття
		10 год.
		Самостійна робота
	Спеціалізація – «Правоохоронна діяльність»	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)

Мета навчальної дисципліни – підготовка військовослужбовця, який здатний застосовувати знання норм міжнародного гуманітарного права; розуміти порядок проходження військової служби, притягнення військовослужбовців до кримінальної, адміністративної та матеріальної відповідальностей; знати порядок проведення службового розслідування в Збройних Силах України; соціального, правового захисту військовослужбовців та членів їх сімей в межах чинного законодавства України.

Завдання:

формування системи знань щодо: порядку проходження військової служби; питань соціального і правового захисту військовослужбовців та членів їх сімей; порядку притягнення військовослужбовців до кримінальної,

адміністративної та матеріальної відповідальностей;

оволодіння знаннями щодо вимог норм міжнародного гуманітарного права;

набуття уміння проводити службове розслідування в Збройних Силах України зі складанням всіх необхідних документів;

вироблення вмінь складати протоколи про вчинені правопорушення та направляти їх для розгляду з метою притягнення порушників військової дисципліни до дисциплінарної, адміністративної, матеріальної відповідальності;

формування навичок керувати підрозділом з дотриманням норм міжнародного гуманітарного права.

Пререквізити: «Історія держави і права України», «Теорія права», «Конституційне право України», «Правові основи діяльності органів кримінальної юстиції», «Статuti Збройних Сил України та їх практичне застосування (у тому числі стройова підготовка)», «Професійна відповідальність правоохоронця», «Адміністративне право», «Бойова система виживання воїнів (у тому числі тактична медицина)», «Адміністративно-процесуальна діяльність правоохоронних органів», «Міжнародне право», «Кримінальне право», «Правові засади забезпечення гендерної рівності в оборонній сфері», «Практикум зі складання адміністративно-процесуальних документів», «Юридична психологія», «Військове право», «Правова робота у правоохоронних органах та військових формуваннях», «Особливості кваліфікації військових кримінальних правопорушень».

Кореквізити: «Практикум зі складання процесуальних документів у кримінальному провадженні», «Документологія у силах безпеки і оборони».

Постреквізити: «Міжнародне гуманітарне право», «Кримінальна відповідальність за воєнні злочини», «Запобігання військовим кримінальним правопорушенням».

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН НД-1	Застосовувати знання щодо особливостей проходження військової служби різними категоріями військовослужбовців в мирний час, під час дії особливого періоду та у запровадженій воєнний стан.
РН НД-2	Проводити гендерний аналіз, узагальнювати його результати і на цій основі розробляти та впроваджувати гендерну перспективу виконання службових обов'язків військовослужбовцями-чоловіками та жінками.
РН НД-3	Застосовувати знання щодо порядку проходження військової служби особами, призваними за мобілізацією та під час дії особливого періоду.
РН НД-4	Демонструвати знання основних напрямків соціального і правового захисту військовослужбовців та членів їх сімей.
РН НД-5	Уміти використовувати знання щодо специфіки адміністративної відповідальності військовослужбовців та правопорушень, вчинених військовослужбовцями.
РН НД-6	Вміння кваліфікувати застосування засобів і методів ведення війни; розуміти особливості правового регулювання використання ядерної зброї, кібератак під час збройних конфліктів.
РН НД-7	Реалізовувати принципи гуманності, пропорційності, військової необхідності, розмежування об'єктів на військові та цивільні.
РН НД-8	Здійснювати кваліфікацію різних ситуацій з урахуванням особливостей правового режиму перебування військовослужбовців у полоні, насильства над військовополоненими.
РН НД-9	Розрізняти види відповідальності за вчинення воєнних злочинів.
РН НД-10	Оцінювати заборони військового або будь-якого ворожого використання засобів впливу на природне середовище.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних, спеціальних, військово-професійних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Правоохоронна діяльність», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК 8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

ЗК 1.1. Здатність удосконалювати свій професійний рівень та набувати нові знання.

ЗК 1.2. Здатність до пошуку альтернативних рішень у професійній діяльності.

ЗК 1.5. Здатність до креативності у предметно-практичній діяльності.

Спеціальних компетентностей:

СК3. Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК10. Здатність до аналізу та оцінки причин, умов та факторів, що впливають на вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень.

СК 1.1. Здатність до реалізації міжнародних стандартів прав і свобод людини у правоохоронній діяльності.

СК 1.3. Здатність до перенесення диференційованих фізичних навантажень; експлуатації й обслуговування техніки; прийняття рішень в ході повсякденної службової діяльності, під час мобілізації, воєнного/надзвичайного стану та в умовах ведення бойових дій.

СК 1.4. Здатність використовувати спеціальні знання в різних сферах правоохоронної діяльності.

СК(НГ)3. Здатність особисто виконувати вимоги статутів Збройних Сил України (внутрішньої служби, гарнізонної та вартової служби, дисциплінарного та стройового статутів), інших керівних документів, що регламентують

повсякденну службову діяльність, та забезпечувати їх виконання підлеглими, дотримуватись основних принципів міжнародного гуманітарного права.

Військово-професійних компетентностей:

ВПК 12. Здатність застосовувати дисциплінарну практику по відношенню до підпорядкованого особового складу; керувати підрозділом з дотриманням норм міжнародного гуманітарного права.

Програмних результатів навчання:

РН3. Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.

РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези, виокремлювати юридично значущі факти, виявляти причинно-наслідкові зв'язки в діях і явищах для прийняття оптимального рішення в конкретних ситуаціях.

РН8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.

РН10. Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

РН13. Знати і розуміти вимоги законодавства, здійснювати кваліфікацію адміністративних та кримінальних правопорушень, грамотно оформлювати процесуальні документи, що використовуються під час провадження у справах про адміністративні та кримінальні правопорушення, застосовувати превентивні та примусові поліцейські заходи.

РН14. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.

РН17. Використовувати методи та засоби забезпечення публічної (громадської) безпеки та порядку, протидії злочинності, дотримуватися прав і свобод людини і громадянина, здійснювати заходи щодо попередження та

припинення нелегальної (незаконної) міграції та інших загроз національній безпеці держави.

РН18. Застосовувати вогнепальну зброю та спеціальні засоби (штатне та бойове озброєння), фізичну силу; інформаційні системи та технології, технології захисту даних, методи обробки, накопичення та аналізу інформації, інформаційно-аналітичні системи, бази даних (в тому числі міжвідомчі та міжнародні), криміналістичні та оперативно-технічні засоби, безпілотну авіацію, іншу спеціальну та військову техніку і спорядження.

РН 1.2. Демонструвати навички верифікації отриманої під час здійснення правоохоронної діяльності інформації.

РН 1.3. Ефективно реагувати на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення та інші події.

РН(НГ)3. Знати і розуміти вимоги статутів Збройних Сил України (внутрішньої служби, гарнізонної та вартової служби, дисциплінарного та стройового статутів), інших керівних документів, що регламентують службу діяльність, основні принципи міжнародного гуманітарного права та забезпечувати їх виконання підлеглими.

Результатів навчання з військово-професійної підготовки:

РНвпк 12. Розуміти порядок проходження військової служби, притягнення військовослужбовців до кримінальної, адміністративної та матеріальної відповідальності; соціального та правового захисту військовослужбовців та членів їх сімей; знати порядок проведення службового розслідування в Збройних Силах України; застосовувати знання норм міжнародного гуманітарного права.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Основи військового законодавства

Військовий обов'язок та військова служба. Порядок проходження військової служби. Види військової служби. Особливості проходження військової служби різними категоріями військовослужбовців в мирний та

воєнний час. Особливості виконання службових обов'язків військовослужбовцями-жінками. Особливості проходження військової служби особами, призваними за мобілізацією. Граничний вік перебування на військовій службі в умовах воєнного стану.

Соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей. Поняття права на соціальний захист. Пільги військовослужбовцям та членам їхніх сімей. Допомоги військовослужбовцям та членам їхніх сімей.

Адміністративна відповідальність військовослужбовців. Особливості адміністративної відповідальності військовослужбовців. Правова характеристика військових адміністративних правопорушень. Види органів, уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення. Військова служба правопорядку у Збройних Силах України у сфері розгляду справ про адміністративні правопорушення.

Матеріальна відповідальність військовослужбовців. Поняття і підстави матеріальної відповідальності. Види матеріальної відповідальності. Порядок відшкодування завданої матеріальної шкоди. Види обставин, що виключають матеріальну відповідальність військовослужбовців, їх суть.

Кримінальна відповідальність військовослужбовців. Особливості кримінальної відповідальності військовослужбовців. Поняття, склад та види військових кримінальних правопорушень. Кримінально-правова характеристика окремих військових кримінальних правопорушень. Фізичний або психічний примус. Виконання законного наказу або розпорядження. Діяння, пов'язане з ризиком.

Службова перевірка та службове розслідування у Збройних Силах України. Поняття та порядок проведення службової перевірки та службового розслідування. Поняття, завдання, підстави призначення та особливості службової перевірки і службового розслідування. Порядок проведення та документального оформлення результатів службової перевірки та службового розслідування.

Методика проведення службової перевірки та службового розслідування.

Відібрання письмових пояснень (визначення переліку та змісту питань) в ході проведення службової перевірки та службового розслідування по заданому факту. Складання акту службового розслідування за результатами його проведення. Складання доповідної записки за результатами проведення службової перевірки.

Модуль 2. Міжнародне гуманітарне право

Застосування норм міжнародного гуманітарного права. Визначення правового статусу учасників воєнних дій. Заборонені засоби і методи ведення воєнних дій. Правовий режим захисту жертв війни, військовополонених. Міжнародно-правовий захист цивільних об'єктів, культурних цінностей. Відповідальність за порушення норм міжнародного гуманітарного права. Цивільний об'єкт під час збройного конфлікту. Захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту. Спеціальні заходи щодо захисту осіб жіночої статі.

Дотримання норм міжнародного гуманітарного права в сучасних умовах. Особливості міжнародно-правового захисту об'єктів/суб'єктів в умовах дії правового режиму воєнного/надзвичайного стану. Збройні конфлікти та порушення норм міжнародного гуманітарного права.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні (групові) заняття, колоквіум тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Основи військового законодавства				
1.		Тема 1. Військовий обов'язок та військова служба. Порядок проходження	4	2	-	2

		військової служби.				
2.		Тема 2. Соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей.	2	2	-	-
3.		Тема 3. Адміністративна відповідальність військовослужбовців.	4	-	2	2
4.		Тема 4. Матеріальна відповідальність військовослужбовців.	4	-	2	2
5.		Тема 5. Кримінальна відповідальність військовослужбовців.	4	2	-	2
6.		Тема 6. Службове розслідування у Збройних Силах України. Поняття та порядок проведення службового розслідування.	2	2	-	-
7.		Тема 7. Методика проведення службового розслідування.	2	-	2	-
		<i>Разом</i>	22	8	6	8
		Модуль 2. Міжнародне гуманітарне право				
8.		Тема 1. Застосування норм міжнародного гуманітарного права.	4	2	-	2
9.		Тема 2. Дотримання норм міжнародного гуманітарного права в сучасних умовах.	2	-	2	-
		<i>Разом</i>	6	2	2	2
10.		Диференційований залік	2	-	2	-
		Усього годин / кредитів ECTS	30/1,0	10	10	10

5. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота курсантів здійснюється у таких формах:

підбір та аналітичне дослідження рекомендованої/нової наукової та навчальної літератури, тематичного законодавства і практики його застосування;

опрацювання конспектів лекцій;
 підготовка індивідуальних робіт;
 виконання практичних завдань;
 самотестування;
 підготовка до практичних та групових занять;
 підготовка до всіх видів поточних контрольних випробувань (колоквіумів, виконання тестових завдань тощо) та диференційованого заліку.

Види індивідуальних робіт, вимоги до виконання та критерії їх оцінювання закріплені у Положенні про види та критерії оцінювання індивідуальних робіт здобувачів вищої освіти кафедри військового права.

6. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Основи військового законодавства та міжнародне гуманітарне право» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

контроль якості засвоєння курсантами програмного матеріалу навчальної дисципліни *на групових і практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове чи експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, захист есе/реферату за ініціативи курсанта тощо. У ході заняття курсант може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0; 3; 4; 5);

контроль якості засвоєння курсантами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів та виконання тестових завдань. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки курсанта до вивчення поточного матеріалу.

Впродовж семестру курсанти виконують самостійну роботу, в тому числі, у формі підготовки *індивідуальної роботи*. Максимальна кількість балів за індивідуальну роботу – 10 балів.

Формою підсумкового контролю знань курсантів з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та індивідуальної роботи, за якої курсант допускається до складання диференційованого заліку, становить 25 балів.

Максимальна кількість балів, яку курсант може отримати за результатами підсумкового контролю, становить 60 балів.

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів навчальної дисципліни «Основи військового законодавства та міжнародне гуманітарне право» при підсумковому контролі у формі диференційованого заліку:

Поточний контроль				Індивідуальна робота курсантів	Підсумковий контроль (диференційований залік)	Підсумкова оцінка знань
Модуль № 1		Модуль № 2				
Практичні, групові заняття	Колоквіум	Практичні заняття	Тестове завдання	max 10	max 60	max 100
max 15	max 5	max 5	max 5			

Критерії оцінювання (диференційований залік):

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному (груповому) занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 5	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість несуттєвих помилок.
	2	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість суттєвих помилок.
	1	Прогалини в знаннях, курсант слабо володіє матеріалом.

	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Тестове завдання	Max 5 (95-100 %)	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з тем, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4 (85-94 %)	Результати опрацювання матеріалу високі, але є незначна кількість несуттєвих помилок.
	3 (75-84 %)	Добре засвоєння матеріалу з тем, але є окремі помилки.
	2 (65-74 %)	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	1 (51-64 %)	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки.
	Min 0 (до 50 %)	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка індивідуальної роботи курсантів: Реферат	Max 10	Питання плану реферату висвітлені повно. Проаналізовані представлені в навчальній та науковій літературі погляди щодо предмета дослідження; на основі їх порівняльної оцінки висловлене особисте ставлення автора до кожного з них, а також надана власна оцінка запропонованим у літературі пропозиціям стосовно шляхів вирішення таких проблемних питань, які стосуються теми, та (або) висловлені авторські пропозиції. Реферат виконаний самостійно та не містить некоректних запозичень. Реферат ілюструється за допомогою презентації.
	7	Переважна більшість питань плану реферату висвітлена повно та точно. Одне з питань розкрито недостатньо повно або при його висвітленні допущена суттєва помилка. Проаналізовані основні літературні джерела, рекомендовані кафедрою при написанні роботи на відповідну тему. Реферат виконаний самостійно та не містить некоректних запозичень. Реферат ілюструється за допомогою презентації.
	3	Питання плану теми висвітлені поверхово. При написанні реферату використана незначна кількість монографічних та нормативних джерел із числа рекомендованих кафедрою. При розкритті питань плану допущені грубі помилки.
	Min 0	Тема реферату не розкрита або в ній виявлено некоректні запозичення (плагіат).

Анотування прочитаної додаткової літератури з курсу	Max 4	В роботі здійснена анотація обраних за погодженням з викладачем-науковим керівником джерел. Наведено бібліографічний опис анотованого джерела, надана характеристика його змісту, виділена головна ідея, ключові положення. Анотація містить не лише огляд прочитаного матеріалу, а й аналітичну позицію здобувача вищої освіти з приводу отриманої інформації. Курсант продемонстрував уміння працювати з літературою, аналізувати норми чинного законодавства, використовувати наукові джерела та правозастосовну практику, робити обґрунтовані висновки. Анотація відповідає вимогам, які пред'являються до такого виду робіт. Вказуються причини обрання певної теми, джерел, робіт конкретних авторів, обґрунтовується актуальність теми, наводиться думка курсанта щодо усвідомленого матеріалу та формулюється висновок.
	2	Анотація здійснена поверхнево, містить лише огляд прочитаного матеріалу. Курсант не продемонстрував уміння працювати з літературою, ґрунтовно аналізувати норми чинного законодавства, використовувати у необхідній кількості наукові джерела та правозастосовну практику, виокремлювати проблеми правозастосування та головну думку. Зроблені висновки не в повній мірі відображають зміст анотованого матеріалу або є помилковими.
	Min 0	Анотація містить лише загальний огляд дослідженого матеріалу. Зроблені висновки не відображають його зміст, є помилковими або містять ознаки академічного плагіату.
Есе	Max 6	Есе виконано самостійно, сумлінно та добросовісно. Містить ключову ідею, що розкривається у змісті роботи на конкретних прикладах із судової практики, прецедентах Європейського суду з прав людини, підходах науковців, але з формуванням та наведенням автором власного ставлення до досліджуваного питання.
	4	Есе фрагментарно розкриває ключову ідею, містить методологічні помилки, недостатнє обґрунтування досліджуваного питання.
	2	Есе фрагментарно розкриває ключову ідею, не відповідає стилю есе, не містить авторського висновку щодо розглядуваного питання.
	Min 0	Тема есе не розкрита або в ній виявлено некоректні запозичення (плагіат).
Складання термінологічного словника	3	Здобувач вищої освіти повністю виконав завдання стосовно створення заздалегідь узгодженого переліку термінів, що відображають термінологію галузі (кількох галузей) знань або лексику

		спеціальної сфери. Складено список термінів, пов'язаних із певною тематикою дисципліни, що вивчається, та надано їх визначення. Підготовлений словник містить не менше 10 термінів. Курсант спирався при підготовці словника на чинне законодавство, міжнародні нормативні акти, практику Європейського суду з прав людини, Конституційного Суду України та Верховного Суду, а також сучасну вітчизняну та зарубіжну наукову літературу за обраною темою.
Створення презентації	3	За допомогою програми Microsoft PowerPoint або за вибором курсанта іншого зручного програмного забезпечення підготовлено презентацію однієї з тем навчальної дисципліни, що вивчається. Подача матеріалу повинна бути динамічною, цікавою, ілюстративною, з використанням різних видів зображень. Презентація має містити не менше 10 слайдів та повністю розкривати питання.
Написання та опублікування наукової статті	10	Наукова стаття є логічно завершеною, ґрунтовною, в ній досліджено найбільш актуальні проблеми чи певне питання, яке є важливим для поглиблення знань здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни, що ним вивчається. Стаття має науковий стиль викладу. Змістовно їй притаманні точність, зрозумілість, зв'язаність (логічна несуперечливість), цілісність, грамотність, довершеність матеріалу та його високий науковий рівень. Структурні елементи статті відповідають вимогам видання, до якого вона подається. Максимальний бал виставляється за умови опублікування підготовленої статті видавництвом.
Написання та опублікування тез доповіді на конференції	5	Тези виступу на науково-практичній чи науковій конференції відповідають вимогам, які висуваються до такого виду роботи. Вони лаконічно формулюють ключові моменти, що презентують доповідь, з якою здобувач вищої освіти виступив або бажає виступити на конференції. Тези оформлені відповідно до вимог, що висуваються організаторами конференції чи видавництвом. Максимальний бал виставляється за умови їх опублікування.
Диференційований залік Зараховано	Max 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.

	55	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	50	<ol style="list-style-type: none"> 1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	45	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	40	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	35	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.
Не зараховано	Min 0	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

8. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти

Шкала підсумкового педагогічного контролю (диференційований залік)

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НІОУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

9. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення

навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992 р. № 2232-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text>.
3. Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання правового режиму на тимчасово окупованій території України : Закон України від 21.04.2022 р. № 2217-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2217-20#Text>.
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо проходження військової служби у Збройних Силах України іноземцями та

особами без громадянства : Закон України від 06.10.2015 р. № 716-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/716-19#Text>.

5. Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999 р. № 551-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/551-14#Text>.

6. Про Збройні Сили України : Закон України від 06.12.1991 р. № 1934-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text>.

7. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію : Закон України від 21.10.1993 р. № 3543-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3543-12#Text>.

8. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.

9. Про оборону України : Закон України від 06.12.1991 р. № 1932-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text>.

10. Про основи національного спротиву : Закон України від 16.07.2021 р. № 1702-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20#Text>.

11. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 р. № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.

12. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей : Закон України від 20.12.1991 р. № 2011-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>.

13. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту : Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>.

14. Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999 р. № 548-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-14#Text>.

15. Про Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999 р. № 550-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/550-14#Text>.

16. Інструкція про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України : затв. наказом Міністерства оборони України від 23.03.2017 р. № 164. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0704-17#Text>.

17. Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України : затв. Указом Президента України від 10.12.2008 р. № 1153/2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153/2008#Text>.

18. Положення про проходження громадянами України служби у військовому резерві Збройних Сил України : затв. Указом Президента України від 29.10.2012 р. № 618/2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/618/2012#Text>.

19. Порядок проведення службового розслідування у Збройних Силах України : затв. наказом Міністерства оборони України від 21.11.2017 р. № 608. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1503-17#Text>.

20. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України» : Указ Президента України від 14.09.2020 р. № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>.

21. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 серпня 2021 року «Про Стратегічний оборонний бюлетень України» : Указ Президента України від 17.09.2021 р. № 473/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/473/2021#Text>.

22. III Гаазька конвенція про відкриття воєнних дій від 18.10.1907 р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU07056>.

23. Декларація про невикористання куль, що легко розгортаються чи спліскуються, від 29.06.1899 р. URL: https://ips.ligazakon.net/document/mu89901d?ed=1899_06_29.

24. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів

(Протокол I) від 08.06.1977 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text.

25. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру (Протокол II) від 08.06.1977 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200#Text.

26. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується прийняття додаткової відмітної емблеми (Протокол III) від 08.12.2005 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g74#Text.

27. Європейська конвенція про незастосування строків давності до злочинів проти людяності та воєнних злочинів від 25.01.1974 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_125#Text.

28. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими від 12.08.1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153#Text.

29. IV Конвенція про закони і звичаї війни на суходолі та додаток до неї від 18.10.1907 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_222#Text.

30. Конвенція про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що завдають надмірних ушкоджень або мають невивіркову дію, від 10.10.1980 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_266#Text.

31. Конвенція про заборону військового або будь-якого ворожого використання засобів впливу на природне середовище від 18.05.1977 р. № 2692. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU77K02U>.

32. Конвенція про заборону застосування, накопичення запасів, виробництва і передачі протипіхотних мін та про їхнє знищення від 18.09.1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_379#Text.

33. Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення від 13.01.1993 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_182#Text.

34. Конвенція про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту від 14.05.1954 р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU54K01U>.
35. Конвенція про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text.
36. Конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях від 12.08.1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_151#Text.
37. Конвенція про поліпшення долі поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі від 03.07.1954 р. із додатковими протоколами до неї від 12.08.1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_152#Text.
38. Міжнародна конвенція про боротьбу з вербуванням, використанням, фінансуванням і навчанням найманців від 04.12.1989 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_103#Text.

Література

Основна література

1. Колодій А. М., Кривенко О. В., Пашинський В. Й. Військове право України : підручник. Київ : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2019. 392 с.
2. Коропатнік І. М., Шопіна І. М. Військове право : підручник. Київ : Алерта, 2019. 648 с.
3. Короткий Т. Р., Лук'янченко Є. В. Звичаєві норми міжнародного гуманітарного права. Одеса : Фенікс, 2017. 40 с. URL: https://fsfr.org/wp-content/uploads/2017/06/Zvich_Normi.pdf.
4. Кузніченко С. О. Воєнний стан: закордонний досвід та українська модель (досвід комплексного дослідження) : монографія / за заг. ред. О. В. Гуляка. Одеса : Гельветика, 2019. 244 с.
5. Міжнародне гуманітарне право : посібник для юриста / за ред. Т. Р. Короткого. Київ-Одеса : Українська гельсінська спілка з прав людини, Фенікс, 2016-2017. 145 с.

6. Нільс Мельцер. Міжнародне гуманітарне право: загальний курс. МКЧХ, 2021. 398 с.

7. Посібник зі статті 15 Європейської конвенції з прав людини. Відступ від зобов'язань під час надзвичайної ситуації. Рада Європи / Європейський суд з прав людини. 2016/2017 р.р. 14 с. URL: https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_15_UKR.pdf.

Додаткова література

1. Григоренко Є. І. Соціальні аспекти юридичної відповідальності військовослужбовців: загальнотеоретичний аналіз. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «ПРАВО»*. 2017. Вип. 23. С. 30–33. URL: <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/9674/9196>.

2. Звичаєве міжнародне гуманітарне право. Норми. 10 с. URL: https://www.icrc.org/en/doc/assets/files/other/ukr-irrc_857_henckaerts.pdf.

3. Мельник С., Григоренко Є. Закон України «Про основи національного спротиву» у системі оборонного законодавства України. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «ПРАВО»*. 2022. Вип. 34. URL: <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/21240>.

4. Червякова О. В. Механізми та процеси правосуддя перехідного періоду: міжнародний досвід відновлення суверенітету та національної безпеки України. *Право і безпека*. 2023. Том 90. № 3. С. 135–142. URL: <https://pb.univd.edu.ua/index.php/PB/article/view/768>.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>
2. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>
3. Офіційний веб-портал «Судова влада України» - <http://court.gov.ua/>
4. Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

5. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>
6. Офіційний веб-портал Міністерства оборони України - <https://www.mil.gov.ua/>
7. Офіційний веб-портал Збройних Сил України - <https://www.zsu.gov.ua/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри військового права Військово-юридичного інституту. URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/555-kafedry-viiskovoiurydychnoho-instytutu.html>

НЕІК

Електронний курс на порталі навчальних електронних інформаційних комплексів «Основи військового законодавства та міжнародне гуманітарне право». URL: <https://neik.nlu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1204>